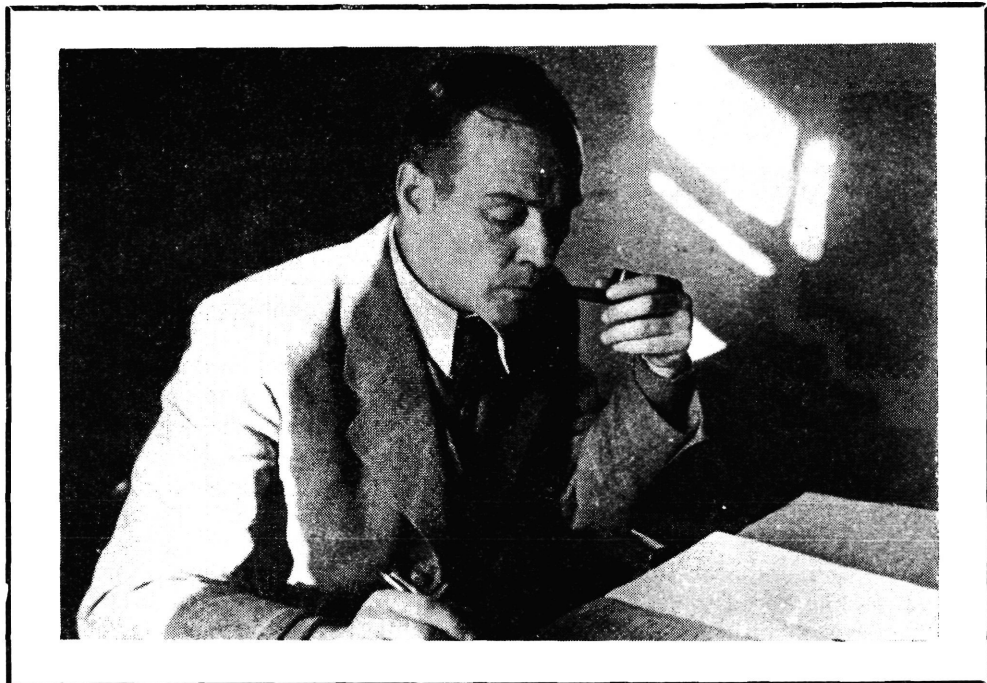

IN MEMORIAM

17. decembra 1973. godine u 78. godini završio je svoj život istaknuti naučnik i pedagog, dugogodišnji šef stočarskog odsjeka, matičar i dekan Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, član i osnivač Akademije nauka i umjetnosti BiH, doktor poljoprivrednih nauka, profesor Nikola Zdanovski.

U ličnosti akademika N. Zdanovskog naša stočarska i mljekarska nauka imala je velikog naučnog radnika, pedagoga i populizatora naučne misli i djela.

Rođen u Moskvi 1895, gdje je završio srednje obrazovanje, a 1926. godine diplomirao je na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu.

Sticajem životnih okolnosti poslije I svjetskog rata došao je u Jugoslaviju. Novu sredinu prihvata svom širinom slovenske duše i ova zemlja od tada postaje njegova domovina, što dokazuje svim svojim bićem i svojim djelima.

Rad u struci je počeo na poljoprivrednom dobru u Božjakovini, a zatim kao upravnik planinskog dobra Mrzla Vodica. Godine 1937. odbranio je doktorsku disertaciju pod naslovom »Planinsko gospodarstvo sjevernog dijela Hrvatskog Primorja i primorskih planina« na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu. Godine 1940. prelazi na dužnost šefa odsjeka za planinsko gospodarstvo Banovine Hrvatske u Zagrebu.

Od početka Narodno oslobodilačke borbe dr Zdanovski se povezuje sa ilegalnim pokretom i aktivno pomaže borbu, a 1944. godine, po pozivu ZAVNOH-a odlazi na slobodnu teritoriju i učestvuje u organizaciji narodne vlasti.

Po oslobođenju šef je odsjeka za stočarstvo u Ministarstvu poljoprivrede, upravnik Instituta za stočarstvo NR Hrvatske i preuzima nastavu na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu iz predmeta — Planinsko gospodarstvo i mljekarstvo.

Odlukom Saveznog Ministarstva poljoprivrede izabran je god. 1947. za člana matične komisije i redovnog profesora Savezne Visoke škole u Sarajevu, koja 1949. godine postaje Poljoprivredni fakultet. Na dužnosti profesora ostao je sve do odlaska u penziju.

Profesor Zdanovski je jedan od osnivača Naučnog društva, danas Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, bio je redovan član, a obavljao je dužnosti naučnog sekretara Akademije i sekretara odjeljenja za prirodno-tehničke nauke.

Pored nastavničke dužnosti obavljao je niz drugih funkcija na fakultetu, a isticao se kao aktivan društveno-politički radnik.

Već na početku svoga stručnoga rada profesor Zdanovski se intenzivno bavi naučno-istraživačkim radom iz oblasti planinskog gospodarstva i mljekarstva, što i ostaje kroz cijeli njegov naučni opus osnova njegovih izučavanja.

Profesor Zdanovski je među prvima u našoj zemlji počeo da se bavi ispitivanjem iz oblasti planinskog gazdovanja, a posebno problemom funkcionalne povezanosti planine i nizinskog gospodarstva. Radovi iz ove oblasti buhvataju široko područje naše zemlje, sistematski proučavaju problematiku i povezuju sa poljoprivrednom problematikom uopšte. Pionir je u stvaranju Planinskog gazdovanja kao samostalne naučne discipline. Velikim brojem publikacija a posebno »Ovčjim mljekarstvom« postavio je temelje sistematskom ispitivanju autohtonih mlječnih proizvoda i dao prve radove iz ove oblasti na jugoslovenskom nivou.

Profesor Zdanovski je dao veliki doprinos razvitku stočarske nauke u domeni morfoloških i fizioloških svojstava. Prvi u našoj literaturi obrađuje kompleksan metod ispitivanja mlječnosti ovaca i finoću vune.

Pod redakcijom dr N. Zdanovskog izašli su prvi »Radovi« Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, a svojim učešćem u redakcijama stručnih časopisa pomogao je popularizaciji naše stručne i naučne misli. Prvi rad iz oblasti mljekarstva objavio je još god. 1927. u »Gospodarskom listu« — Zagreb. Suradivao je u »Mljekarskom listu« i časopisu »Mljekarstvo« od početka njegova izlaska (1951.) i kao član redakcionog odbora aktivirao suradnju u časopisu sa područja SR BiH.

Preko 40 godina naučnog rada krunisano je sa preko 150 radova. Plotovorna naučna aktivnost profesora Nikole Zdanovskog poslužila je kao osnova za dobijanje visokog priznanja »27 julske nagrade« za naučno-istraživački rad.

Profesor Zdanovski nije bio samo veliki naučni radnik, nego dobar pedagog, koji je mnogo radio na usavršavanju metoda nastave iz oblasti mljekarstva i planinskog gazdovanja. Svoje znanje je prenosio tako, da je od svojih studenata i saradnika stvorio ne samo dobre agronome, nego i propagatore naprednih naučnih ideja u oblasti poljoprivrede. Studente je uvodio u samostalan naučno-istraživački rad, formirao je prvi postdiplomski studij iz oblasti mljekarstva u zemlji i publikovao udžbeničku literaturu.

Prof. Zdanovski je niz godina rukovodio mnoge kandidate pri izradi magistarskih i doktorskih radova, te je pod njegovim rukovodstvom izrađeno 10 doktorskih disertacija. Svojim radom i svojom naučnom misli stvorio je školu svojih sljedbenika u cijeloj našoj zemlji.

Uz opsežan naučni i pedagoški rad profesor Zdanovski je bio aktivan član Saveza komunista, bio je predsjednik Jugoslovenskog društva za proučavanje i unapređenje mljekarstva i niz godina je vršio predsjedničku ulogu u Udruženju univerzitetskih nastavnika i naučnih radnika u Sarajevu.

Za svoj nesebični rad odlikovan je Ordenom rada i Ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom.

Posebno je teško pogodila smrt profesora Zdanovskog njegove prijatelje, saradnike i mnogobrojne generacije svršenih studenata. On je bio za nas uzor visokoobrazovanog i kulturnog naučnika i pedagoga. On je u isto vrijeme bio čovjek velike duše, plemenit, volio je ljude.

Za sve što je učinio za ovu zemlju, za naučnu misao, za uzgajanje mlađe generacije, za stvaranje ljudskih odnosa i plemenitosti, ostaće u trajnoj uspomeni svima koji su ga poznavali.

Prof. dr N. Dozet

Vijesti

SABIRNO MESTO I POSTUPAK S MLEKOM

Krajem prošle godine časopis »SAVREMENO STOČARSTVO«, koje izdaje Društvo veterinarara i veterinarskih tehničara grada Beograda, izdalo je knjigu Velimira Jovanovića, dipl. ing. agronomije, pod naslovom »SABIRNO MESTO I POSTUPAK S MLEKOM«.

Kao što je autor u uvodu i sâm napisao »zajednički zadatak proizvođača i prerađivača mlijeka je, da se mlijeko isporuči potrošaču u onakvom stanju u kakvom se dobije mužnjom zdravih krava.«

Svrha knjige je da se njome ukaže na sve faktore o kojima se mora voditi računa pri uređenju sabirnih mjesta i postupku s mlekom na njima, kako bi skupocjena oprema, u sklopu s ostalim brojnim faktorima, mogla da pruži određene rezultate u očuvanju kvalitete mlijeka.

Knjiga sadrži 112 strana i u svom bogatom sadržaju obuhvaća poglavlja o sabirnom mjestu, postupak s mlijekom, hlađenje mlijeka, transport mlijeka do mljekare, higijena, stručni profil otkupljivača, sirovinska kontrolno savjetodavna služba i tabelarni prilozii.

Knjiga sadrži 19 slika koje upotpunjuju objavljeni tekst da čitaocu olakšaju određene spoznaje.

Ovu knjigu možemo preporučiti svima koji su svojim radom vezani za sabirno mjesto i postupak s mlijekom.

Z. M.